

תל אביב, יום שלישי, ז' באב, תשפ"ג
25 ביולי 2023

חוזר מפמ"ר אמנות המחול על יסודי תשפ"ד 1/

מנהלים ומנהלות, רכזים ורכזות מגמות המחול, מורות ומורים יקרים שלום רב,

בשנה"ל תשפ"ד נחולל מיצוי ומצויינות בראי הנושא השנתי ונעמיק במחול בתפיסת הפירמידה ההפוכה. תפיסה זו מלווה אותנו זה מכבר ומתמקדת בהצבת הלומדים במרכז תהליך הלמידה, וקידום גישה אישית יותר ממוקדת תלמידות. ים. למידה עצמאית מבוססת כישורים, פרויקטים, שיח עמיתים ומלווה ברפלקציה אתה אתם מנחים למעשה מובנית בלימודי היצירה והכוריאוגרפיה בתכניות הלימודים, התעצמה ותמשיך לצמוח בשנה האחרונה בלימודי התיאוריה בהכנסת מסלול עבודות הגמר לתלמידות מגמת המחול וביחידות ההוראה החדשות שנכתבו ליסודי. התפיסה הזו מקבלת בסיס איתן גם בתוכנית העבודה של מנכ"ל משרד החינוך, כלפי המנהלים והמורים וכתמיד – אנחנו כאן בשבילכן.ם ולמענכן.ם. בחוזר מפמ"ר זה תמצאו את המידע העיקרי הקשור בבחינות הבגרות, ותכניות העבודה המשותפות של כולנו: פיתוח מקצועי, ימי עיון ושיא, תחרויות, הנחיות ונהלים.

מאחלת לכולנו המשך חופשה נעימה ושנה טובה,

שלכן.ם,

הילה

הילה קובריגרו-פנחסי

מפמ"ר מחול

אגף א' אמנויות- המזכירות הפדגוגית

העתקים:

ד"ר טלי יניב - יו"ר המזכירות הפדגוגית

מר יובל אוליבסטון - סגן יו"ר המזכירות הפדגוגית ומנהל אגף א' לפיתוח פדגוגי

ד"ר סיגל ברקאי - מ"מ מנהל אגף א' אמנויות

הגב' אלה מוזס - מ"מ מנהלת אגף א' על יסודי

מר דוד גל - מנהל אגף הבחינות

מנהלי המחוזות

3	1. הודעות כלליות דבר המנכ"ל
4	2. הודעות כלליות המזכירות הפדגוגית
4	א. תכנית גמישות פדגוגית ניהולית (גפ"ן).....
4	ב. מיומנויות ב"תפיסת הלמידה המתחדשת".....
5	ג. תחום שינויי האקלים.....
5	ד. למידה עצמאית ולמידת עמיתים.....
5	ה. למידה רגשית חברתית (SEL).....
6	ו. אתיקה בחינוך לאמנויות.....
6	ז. מאגר הסרטים אקדמי+.....
7	3. הודעות אגף א' אמנויות
7	א. דבר מנהלת אגף א' הנכנסת – ד"ר סיגל ברקאי.....
8	ב. התכנית השש שנתית להתפתחות אישית ערכית באמנויות.....
8	ג. לימודי אמנויות בכיתות מב"ר ואתגר.....
8	ד. מסמך הסדרה לבתי ספר ייחודיים באמנויות.....
9	4. הודעות הפיקוח על החינוך למחול
9	א. חוזר מנכ"ל – לימודי מחול במוסדות החינוך.....
6	ב. תעודת "מדריך/מדריכת מחול" לתלמידי מגמות מחול.....
9	ג. המרחב הפדגוגי, תיק תכניות לימודים ומאגר ההקלטות.....
10	ד. תקצוב ותשלומי הורים.....
10	ד.1. תקצוב מגמות מחול ועדכון מצבת תלמידים.....
10	ד.2. מסלול מחול ייחודי ותשלומי הורים.....
10	ה. שעות עידוד לתחום המחול.....
10	ו. ביטוח לפעילויות בלתי פורמאליות של מגמת מחול: חזרות קומפוזיציה במתקני בית הספר.....
10	ז. מחוללים 360° - מתווה שיתוף פעולה בין חינוך למחול במסגרת הפורמאלית ותכניות העשרה ומשלימות למידה של משרד החינוך בתחום.....
11	ח. בחינות הבגרות.....
11	ח.1. אמנות המחול – 5 יח"ל סמל שאלון 068580.....
12	ח.2. רסיטל במחול – 5 יח"ל סמל שאלון 068588.....
13	ח.3. עבודת גמר במחול – 5 יח"ל סמל שאלון 068589.....
14	ט. נהלים והנחיות – דו"ח מבקר המדינה.....
15	י. ימי עיון, ימי שיא, מיזמים מיוחדים ופיתוח מקצועי.....
15	י.1. ימי עיון, ימי שיא ומיזמים מיוחדים - הפיקוח על החינוך למחול.....
16	י.2. פיתוח מקצועי – הפיקוח על החינוך למחול.....
17	5. בעלי תפקידים באגף ובמחוזות
17	א. הפיקוח על החינוך למחול: מפמ"ר וצוות הדרכה.....
17	ב. אגף אמנויות – בעלי תפקידים.....

1. הודעות כלליות דבר מנכ"ל

יציבות גמישות צמיחה קישור למסמך

"מאסטרטגיה לפרקטיקה - יציבות, גמישות וצמיחה" הוא שמה של תכנית העבודה השנתית שפרסם משרד החינוך. התכנית כוללת חמש מטרות, מהן נגזרים יעדים. המטרות הן **חיזוק ההון האנושי, למידה רלוונטית, שיפור תחושת המוגנות, קידום היעילות והאפקטיביות. ושוויון הזדמנויות**, ממנו נובע גם **הנושא השנתי של מיצוי ומצוינות**.

"הבחירה בנושא זה מעבירה לכל תלמידה ותלמיד במערכת החינוך את המסר להשקיע, להתאמץ ולעודד את התלמידים לפעול מתוך הנעה פנימית וטבעית המקדמת אותם ומובילה להצלחה ולצמיחה",

נכתב בהודעה הרשמית על הנושא השנתי. "המצוינות תאפשר לכל תלמידה ותלמיד להתחבר למקורות הכוח שלהם, למצות את הפוטנציאל הטמון בהם ולקדם את תחומי העניין שלהם".

במסגרת התוכנית האסטרטגית לשנת תשפ"ד קבענו חמש מטרות מרכזיות שיבואו לביטוי במימושם של עשרות יעדים, בראשם **חיזוק הפריפריה** – באמצעות תוכניות ותקציבים לצמצום פערים לימודיים בשפת האם בקרב דוברי עברית ובקרב דוברי ערבית וחיזוק ידע השפה, בהיותה הכלי החשוב ביותר לניידות חברתית מתוך מטרה לקדם שוויון הזדמנויות לכל ילדי ישראל; **מתן מענה ייחודי לתלמידים המצטיינים** – גם באמצעות לימודים אקדמיים כבר בשנות התיכון, לימודים שיזכו אותם במזכה (קרדיט) ללימודי תואר אקדמי בהמשך.

הצבת בתי הספר ומערכת החינוך כמובילים במהפכת הטכנולוגיה והבינה המלאכותית בבתי הספר – באמצעות הרחבת הידע של המורים על הכלים הללו, התאמת תוכניות הלימוד ואמצעי הלימוד לשימוש בהם ובפיתוח כלים לשילוב בינה מלאכותית בקידום תהליכי למידה הוראה והערכה. כך, המורים שלנו יהיו נושאי הדגל במהפכה ויובילו את חינוך העתיד. כמובן, כדי שכל אלה יתממשו, קבענו כאחת המטרות גם הפניה של משאבים **לחיזוק מעמדו של המורה** מצד אחד, ולקידום הלכידות החברתית והתקשורת המכבדת **ולצמצום האלימות ותופעות החרם** במערכת החינוך בקרב התלמידים מצד שני. התוכנית האסטרטגית שתצא לדרך בראשית תשפ"ד היא בשורה של ממש למשרד החינוך ולאנשי החינוך. היא מציגה התבוננות רחבה על המערכת, רואה את מכלול הגורמים הפועלים בתוכה והמשפיעים עליה, ומתווה דרך ברורה לכלל המערכת, אך גם מאפשרת **גמישות והתאמות פרטניות לבתי ספר, למחוזות ולערים שיחפצו בכך**. בתוכנית זו יש גם פן נוסף – **ביקורת ובקרה**. היא מחייבת אותנו לבדוק את עצמנו, לברר מה עובד ומה לא עובד ב"זמן אמת", כדי שנוכל להגיב במהירות ולאפשר תיקון של כשלים או איהצלחות. רק בהתבוננות אמיצה וכנה, המאפשרת גם ביקורת, גמישות ופתיחות לשינויים, אפשר להגיע למצוינות. אני מאחל לכולנו הצלחה רבה בשנה הבאה, הצלחתנו היא הצלחת כל תלמידי ישראל, אזרחיה הבוגרים לעתיד.

רח' השלושה 2 (ליד איצטדיון יד-אליהו), חדר 540 * תל-אביב 61092

☎ 073- 9396537 פקס 073- 9396538

E-Mail: hilap@education.gov.il dance_educ@education.gov.il;

2. הודעות כלליות המזכירות הפדגוגית

Head of Pedagogical Affairs

رئيس السكرتارية التربوية

א. תכנית גמישות פדגוגית ניהולית (גפ"ן)

מערכת החינוך הישראלית הטמיעה בשנת הלימודים תשפ"ג את תכנית הגפ"ן. בית הספר, מקבל משאבים בסלים שונים ויכול להתאים את הדגשים, הצטיידות בית ספרית ואת התכניות אותם יפעיל, לאוכלוסיית התלמידים והמורים ולקהילה. ימי ההדרכה המוסדיים, שעות העידוד לרבות במחול ותוכניות משלימות והעשרה כגון סל תרבות ומאגר המענים, יפעלו רק באמצעות מערכת זו וחשוב להיערך לכך מראש. רשימה של הספקים מתחום המחול שאושרו בגפ"ן בסל מענים פדגוגיים רגשיים ראו - [כאן](#)

ב. מיומנויות ב"תפיסת הלמידה המתחדשת"

מטרת החינוך בישראל לטפח לומד בעל ידע, מיומנויות וערכים שיאפשרו לו להתפתח לאדם משכיל, למצות יכולותיו ולתרום לחברה. [תפיסת הלמידה המתחדשת 2030](#) מגדירה את מטרות הלמידה במערכת החינוך. הוגדרו שלוש-עשרה מיומנויות הנחלקות לארבעה אשכולות: חשיבה, רגשי, חברתי וגופני.

באופן ייחודי בתכנית הלימודים במחול משתכללים ארבעת אשכולות המיומנויות בו זמנית.

המיומנויות שנשים עליהן דגש השנה:

- **מיומנות גופניות – בריאותיות:** שכלול יכולות ביצוע בלט קלאסי ומחול מודרני ואורח חיים בריא.
- **מיומנויות קוגניטיביות:**

- חשיבה יצירתית – מובנה בתחום הכוריאוגרפיה ולמורות. ים קורס פיתוח מקצועי בכוריאוגרפיה בדגש על דרמטורגיה.
- חשיבה ביקורתית – עבודות חקר בתחום המחול המשלבות תאוריה וכוריאוגרפיה במהלכן: צפייה ביקורתית ביצירות, חשיבה ביקורתית מתוכה המוטיבציה לכוריאוגרפיה האישית, צפייה ביקורתית של התלמיד. ה. ועמיתים על הכוריאוגרפיה האישית.
- אוריינות דיגיטלית – למידה עצמאית בתולדות ומוזיקה למחול ובפיזיולוגיה לתעודת מדריכת מחול ולמורות. ים: פיתוח מקצועי ושילוב בינה מלאכותית בהוראה.
- **מתוך המיומנויות התוך אישיות:**
 - הכוונה עצמית - בתהליך עבודת הכוריאוגרפיה וההכנה למופעים.
 - מודעות עצמית – זיהוי החוזקות והחולשות ותיווך שלהם בשיעורי הביצוע והכוריאוגרפיה. ולמורות. ים קורס פיתוח מקצועי בכוריאוגרפיה בדגש על דרמטורגיה.

- מתוך המיומנויות הבין אישיות:

- מודעות חברתית – רגישות חברתית מתפתחת בשיעורי התאוריה בעת צפייה ביצירות מחול, בעת שיעורי הביצוע והכוריאוגרפיה בעת צפייה בעמיתים, עבודה קבוצתית והאזנה למשוב מהמורה ועמיתים.
- התנהלות חברתית - מתפתחת בעת הכוריאוגרפיה האישית, השתתפות בשיעורי הביצוע ועבודות חקר קבוצתיות בשיעורי התאוריה. שיקוף מצבים אילו ומשוב מתבצע כחלק מובנה בשיעורים ע"י המורות.ים.
- למורות.ים קורס פיתוח מקצועי בכוריאוגרפיה לחידוד מיומנויות של הנחייה, שיקוף, רפלקציה ודרמטורגיה בליווי תהליך הכוריאוגרפיה ולומדה בנושא משוב בתחום המחול ראו - [כאן](#)
- לחומרי הוראה ומערכי שיעור משכללי מיומנויות במרחב הפדגוגי במחול ראו - [כאן](#)

ג. תחום שינויי האקלים

שינוי האקלים כבר גורם לעליה בתדירות ובעוצמה של אירועי מזג אוויר קיצוניים ומהווה אתגר הולך וגדל לבריאות, לחברה ולכלכלה, לתשתיות ולביטחון. למערכת החינוך תפקיד חשוב בבניית החוסן החברתי בעת המשבר. התלמידים זקוקים לידע, מיומנויות וערכים כדי להבין את העולם המשתנה, להתמודד עם ההשלכות של שינוי אקלים באופן המותאם לגיל ולפעול להפחתת הפגיעה במערכות כדה"א. החל מתשפ"ג נכנסה תוכנית חובה בתחום שינוי אקלים והנושא נלמד כתחום עצמאי. מומלץ להתייחס לנושא גם בתחומי הדעת המגוונים. בשנה זו יצא אוגדן אקלים ואומנויות ובו יחידות הוראה בין תחומיות בנושא אמנויות ושינויי אקלים. חומרי הוראה בנושא בתחום המחול ראו - [כאן](#)

ד. למידה עצמאית ולמידת עמיתים

למידה עצמאית מתרחשת כאשר התלמידים מתכננים ומנהלים את הלמידה, מגיעים לתוצר ושותפים להערכה. שבעת העקרונות מקדמי הלמידה העצמאית הם: הגברת המוטיבציה; המודעות והכוונה עצמית; ידע והתנסות קודמים; ביצוע הבנה; הקשר רלוונטי ואוטנטי; דיאלוג ומשוב. החינוך למחול הוא ספיראלי והדרגתי וכך גם בפיתוח הלומד העצמאי. השנה פורסמו שש יחידות הוראה ללומד העצמאי במחול בגילאי היסודי במרחב הפדגוגי ראו – [כאן](#)

ה. למידה רגשית וחברתית (SEL)

טיפול של מיומנויות חברתיות רגשיות (SEL) נחשב כיום כנדבך חשוב ובלתי נפרד מתהליכי חינוך ולמידה, זאת בין השאר לנוכח התפתחויות טכנולוגיות מואצות ושינויים תרבותיים וחברתיים המאפיינים את המאה ה-21. הנהלת משרד החינוך מכירה בחשיבותן של מיומנויות חברתיות רגשיות ומתמודדת עם הנושא בדרכים מגוונות, שהמשותף להן הוא התפיסה שזירת בית הספר משמשת "מגרש אימונים" להתפתחות רגשית-חברתית של תלמידים. האמנויות הן כלי עיקרי לקידום למידה רגשית וחברתית על אחת כמה וכמה לתלמיד שעוסק באמנויות.

דו"ח המדען הראשי בנושא למידה רגשית חברתית ראו - [כאן](#)

6 יחידות הוראה מחול וכישורי חיים "מתנועעים, מתקשרים ומפתחים כישורי חיים" ראו - [כאן](#)

ו. אתיקה בחינוך לאמנויות

התמודדות עם סוגיות אתיות היא חלק מעבודתם החינוכית של המורים בתחומי האמנות השונים. תחום האתיקה מתמקד בחיים הטובים הראויים לבני האדם בכלל ובדרכי ההתנהגות הראויות בפרט - ביחסים הבין-אישיים, החברתיים והמקצועיים. לאורך השנים חלים שינויים רבים בסוגיות אתיות מרכזיות, כגון כבוד האדם, שוויון ערך האדם, חירויות הפרט, היחסים בין המינים, זכויות הילד, האוטונומיה של היחיד, החופש האמנותי ועוד. כמו כן מתקיים שיח תמידי על הגבולות הראויים בין הליבה האוניברסאלית של האתיקה (אדם באשר הוא אדם) לבין התפיסות האתיות השונות המושפעות מהמאפיינים המובהקים של התרבויות והחברות השונות (אדם כבן תרבות מסוימת). האתיקה של החינוך לאמנויות, כתחום משנה של האתיקה החינוכית, אינה יוצאת מן הכלל וברוח זו נכתב הקוד האתי למורה לאמנויות. יעדים ואתיקה בלימודי מחול ראו - [כאן](#)

ז. מאגר הסרטים – אקדמי +

אקדמי+ הוא הספק היחיד לזכויות צפייה בסרטים וזאת דרך פורטל הסרטים, שם גם נמצאים מערכי שיעור אינטראקטיביים ייעודיים למקצועות השונים. מורים מעוניינים יכולים להזמין סרטים ולערוך יחידות לימוד לפיהם בפורטל. ניתן לרכוש מנוי דרך מערכת הגפ"ן. ליצירת קשר והרשמה למנוי ראו – [כאן](#)

3. הודעות אגף א' לאמוניות

חוויות הלמידה באמוניות ממלאות תפקיד חיוני בפיתוח היכולות האנושיות של תלמידינו. יכולות אלו מוכרות יותר ויותר ככישורי ליבה, כחלק מחינוך איכותי ומלא של המאה ה-21 הכולל למידה מרובדת של אומנויות. "שילוב האמוניות בחינוך תורם תרומה משמעותית לפיתוח ידע, מיומנויות וכישרונות במאה ה-21. באמצעות פיתוח חשיבה ביקורתית, יצירתיות, דמיון וחדשנות האמוניות מציעות דרך רבת עוצמה ליצירת סביבת למידה חדשה התואמת את הדרישות האינטלקטואליות וההבטיות של המאה ה-21." [The Kennedy Center, Arts](http://TheKennedyCenter.Arts) [Integration and 21st Century Skills](http://Integrationand21stCenturySkills)

בתכנית העבודה החדשה של מערכת החינוך לשנת תשפ"ד מופיעים 3 מרכיבים: יציבות, גמישות וצמיחה. בתכנית זו מופיעים יעדים רבים שנמצאים באופן מובנה בחינוך לאומנויות, ולנו המורים והאחראים לחינוך זה במערכת החינוך נותר רק לחזק ולהעצים את הדרך הזו באופנים המגוונים שמציעות לנו האומנויות. באם מדובר על קידום אוריינות ולמידה דיגיטלית, על קידום למידה רגשית וחברתית, על הערכה אישית-ערכית של דמות הבוגר, או על חיזוק מצוינות אישית ולמידה עצמאית, בכל אלו יש לאומנויות תרומה משמעותית וידע ייחודי הן בתהליך והן בביצוע.

השנה שחלפה הביאה עמה טלטלות ואתגרים מרובים, כולנו עדיין מנסים להתמודד עם דור תלמידים ומורים שחווה את הקורונה וידע חסכים רבים ברמות הרגשית, הלימודית והחברתית. אירועים חברתיים ופוליטיים שונים אילצו כל אחד ואחת מאתנו להתמודד עם הנעשה גם ברמה החינוכית-ערכית. בתוך כל אלה, אגף האומנויות האהוב שלנו חווה צמיחה והתפתחויות חיוביות רבות. בכל אחד מחמשת תחומי האומנויות התקיימו אירועי תלמידים ומורים רבים שאופיינו באיכות הביצוע, בארגון המופתי, במצוינות התלמידים והמורים, בעניין ובחוויה שעוררו ובפיתוח החדשני שלהם. השנה התקיימו שני מפגשי תלמידים משמעותיים לתלמידי אומנויות בחברה הערבית, בגלריה לאומנות באום אל פחם ובמוזיאון חיפה לאומנות. האירועים הללו שמו את לימודי האומנויות, את מיצוי הכישרונות ואת המצוינות האישית והקבוצתית במרכז השיח והבמה. כל התוצרים הללו הם פירות עבודה קשה ומאומצת של מטה ושטח גם יחד. שמחנו לראות שאצלנו באומנויות לא נוצר פער או שבר בין מטה, מחוז ובית ספר. הקשר עם המפמ"רים הינו חם ופורה והעשייה נעשית מתוך הכרה משותפת ואהבה הדדית לאומנויות בכלל ולאנשים שעושים אותן בפרט.

בפרוש שנת הלימודים תשפ"ד עומדות בפנינו משימות גדולות ונצורות, ואנו משנסים מותניים לקראתן. על קצה המזלג נאמר שיש בכוונתנו לחשוף את האומנויות לתלמידים מקבוצות חברתיות מגוונות, ובכל שכבות הגיל: בחינוך המיוחד, למחוננים ומצטיינים, לתלמידים שיכולים להצליח כבר בתיכון בלימוד אקדמי ולחברות שסבלו מחסך לימודי בתחומים שלנו כגון החברה החרדית והערבית. אני מאחלת לכולנו שנה שתביא בכנייה עשייה מלאה סיפוק וחדוות יצירה, שיתוף פעולה, שיח שוויוני ודיאלוג רציף.

באהבה,

ד"ר סיגל ברקאי,

מנהלת אגף אומנויות

א. התכנית השש שנתית להתפתחות אישית-ערכית ומעורבות חברתית באמוניות

במסגרת המהלכים המשמעותיים לקידום לימודי האמוניות במערכת "אמוניות סביב השעון", אגף אמוניות בשיתוף אגף א' על יסודי במנהל הפדגוגי, חברו יחד לאיגום תכניות הלמידה והעשייה האמוניות במסגרת ההתפתחות האישית, המעורבות החברתית והחינוך הערכי בבתי הספר.

בחט"ב פועלת התכנית האישית-ערכית באמוניות בלמידה סמסטריאלית ובחתך רב גילי. קול קורא פורסם לעד אבע שעות לקידום התכנית. יחידות ההוראה הסימסטריאליות בתחום המחול עוסקות ב"תנועה ומחול במרחב הציבורי". - ראו [כאן](#)

בחט"ע במסגרת תעודת הבגרות התכנית למעורבות חברתית, רכזי המעורבות והחינוך החברתי יחד עם המורים והרכזים במגמות האמוניות יקדמו למידה כישרון וצמיחה אישית בהקשר של זהות, עשייה חברתית ותרבות בקהילה.

ב. לימודי אמוניות בכיתות מב"ר ואתגר

במסגרת המהלכים המשמעותיים לקידום לימודי האמוניות במערכת "אמוניות סביב השעון", חברו אגף א' אמוניות בשיתוף אגף חברה ונוער בכדי לקדם לימודי אמוניות בכיתות מב"ר ואתגר בכיתה י'. במסגרת תוכנית זו יוקדשו 3 ש"ש בכיתה י' לחשיפה לשלל האמוניות. התכנית בתחום המחול ראו – [כאן](#)

ג. מסמך הסדרה לבתי ספר ייחודיים באמוניות

אגף א' אמוניות המופקד על תחומי האמוניות במערכת החינוך רואה לעצמו חובה להסדיר את ההכרה והתקצוב של בתי הספר לאמוניות וזאת באמצעות הבחנה בין שלושה דגמים מובהקים הבנויים באופן היררכי מהרחבה להתמקדות ולמצוינות באמוניות. ההסדרה תשמש את מקבלי ההחלטות להכרה בבתי ספר לאמוניות ולתקצובם המותאם, את מנהלי בתי הספר לבחירת הדגם המתאים לבית ספרם וליישומו ואת ההורים והתלמידים לבחירה מודעת של בית ספר המתאים לרצונותיהם ולצרכיהם.

מצגת מדיניות – ראו [כאן](#)

מסמך ההסדרה – ראו [כאן](#)

4. הודעות הפיקוח על החינוך למחול

א. חוזר מנכ"ל – לימודי מחול במוסדות החינוך

יש לפעול בהתאם ובהלימה להנחיותיו. קישור לחוזר מנכ"ל לימודי המחול במוסדות החינוך - ראו [כאן](#)

ב. תעודת "מדריך/מדריכת מחול" לתלמידי מגמות המחול

במסגרת תכנית הלימודים במגמת המחול ניתנת האפשרות לקבלת **תעודת מדריך מחול** מטעם מוסדות ההשכלה הגבוהה בתחום: האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים, מכללת סמינר הקיבוצים ומכללת "אורות ישראל". מדובר בתעודה מקצועית שתאפשר לבוגרי המגמות ללמד את תחום הדעת במסגרת קייטנות, שיעורי תל"ן, תכניות העשרה במשרד החינוך והחינוך הבלתי פורמלי.

נערכו שינויים פדגוגיים ומנהליים לטובת אפשרות זו באישור וועדת מקצוע עליונה לרבות רכישת **שעות עידוד לתחום המחול** במסגרת הגפ"ן.

ההערכות היא כדלהלן:

- הרחבת לימודי האנטומיה-פיזיולוגיה-קינסיוולוגיה ל-60 שעות. במסגרת ההרחבה נבנה קורס מקוון לתלמידים במודל בפיזיולוגיה ראו - [כאן](#)
- לימודי המוסיקה למחול יעשו במסגרת שיעורי תולדות המחול.
- שתי עבודות חקר מצומצמות: פציעות מחול, תזונה הנחיות ראו - [כאן](#)
- קורס סימסטרילי מרוכז במתודיקה יתקיים במכללות.
- רכישת שעות עידוד בגפ"ן לליווי ההתנסות מעשית שתתקיים כחלק מהמעורבות החברתית או פעילות אחרת של מגמת המחול.

מצטרפים לתכנית זו:

- נדרשים להרשם לאחת המכללות וללמוד קורס מרוכז במתודיקה משך 30 שעות בתשלום נוסף.
 - נדרשים להשלים לימודי מגישי עזרה ראשונה 24 שעות (השלמה ל-10 שעות שניתנות בכיתה י' לחוזר מנכ"ל - ראו [כאן](#))
- כלל לימודי התעודה לרבות ההתנסות המעשית נערכים במסגרת הלימודים במגמות המחול. רק תלמידים אשר השלימו את מכלול ההיבחות במסגרת מגמת המחול לצד החובות הנוספות יקבלו עם הגיעם לגיל 18 את תעודת המדריך.
- ההצטרפות למסלול זה היא רשות בלבד. מידע מטעם המכללות נשלח ישירות למגמות המחול.

ג. המרחב הפדגוגי ומאגר ההקלטות

המרחב הפדגוגי

במרחב הפדגוגי מרוכזים חומרי הוראה רבים **לכל שלבי הגיל**, הנחיות עדכניות ועידכונים - ראו [כאן](#)

מאגר ההקלטות

במאגר ההקלטות מופיעים כ-150 שיעורי מערכת השידורים הלאומית במחול בכל שלבי הגיל! מקדם יסודי ועד חטיבה עליונה. לכל שיעור מצורפת מצגת לעיונכם ושימושכם! ראו - [כאן](#)

ד. תקצוב ותשלומי הורים

1. תקצוב מגמות מחול ועדכון מצבת תלמידים

מסלול תקצוב מגמות המחול 4012 הוא רב התנסותי אמנותי ועומד על 1.79 פרטי מגמה ודווח מצבת תלמידים תשפ"ד - ראו [כאן](#)

2. מסלול מחול ייחודי ותשלומי הורים

במסגרת אסדרת תחום המחול, החל מתשפ"ג הוגדר מסלול ייחודי לתחום המחול בבתי ספר שאינם ייחודיים. במסגרת הגדרה זו יוסדרו גם מיונים וקבלת תלמידים לתחום המחול החל מכיתה ז' ותשלומי הורים בהתאם למחווה מסלול ייחודי. פורסמו ופורסמו 3 חוזרי מנכ"ל בנושא:

- נוהלי הוועדה לבתי ספר ייחודיים אזוריים ועל-אזוריים ואזורי בחירה מבוקרת, מסלולים ייחודיים וכיתות ייחודיות בחינוך העל-יסודי ראו - [כאן](#)
- מנגנון קבלת תלמידים למסלולים ייחודיים ולכיתות ייחודיות בחטיבת הביניים ראו - [כאן](#)
- חוזר מנכ"ל תשלומי הורים תשפ"ד ראו - [כאן](#)

ה. שעות עידוד לתחום המחול

החל משנה"ל תשפ"ג במסגרת הגפ"ן ניתן לרכוש שעות עידוד לטובת מגמת המחול. מדובר בשעות פרונטליות. מומלץ ששעות אילו ישמשו לליווי ההתנסות המעשית במסגרת תעודת מדריך מחול ולרסיטל. את שעות העידוד ניתן למצוא בסל מענים פדגוגים רגשיים.

ו. ביטוח פעילויות לא פורמליות קרי חזרות לקראת בגרות ב"אומנות המחול" של תלמידות

מגמת מחול, המתקיימות במתקני מוסדות החינוך בחטיבות העליונות

הנחיות ראו – [כאן](#)

ז. מחוללים 360° מתווה שיתוף פעולה בין חינוך למחול במסגרת הפורמאלית ותכניות

העשרה ומשלימות למידה של משרד החינוך בתחום

המתווה מציג המלצות אופרטיביות לשיתוף פעולה עם שתי תכניות העשרה ומשלימות למידה מרכזיות ומובנות בתחום המחול במשרד החינוך: "תכנית קרב" ו"סל תרבות ארצי".

הפעלת תכניות העשרה אילו, לצד מחול בתקן, מאפשרת חשיפה ולמידה משמעותית ראויה של התחום ומסייעת לממש את זכותם של כל ילדי ישראל לרקוד מתוך שוויון הזדמנויות והכרה בחשיבות המחול בחיי הקהילה, החברה, התרבות ומורשת ישראל.

המסמך המלא מופיע בשולחן מפמ"ר מחול: תכניות העשרה, תכניות משלימות - ראו [כאן](#)

ח. בחינות הבגרות

ח.1 אמנות המחול – 5 יח"ל סמל שאלון 068580

חלוקת מבנה ההיבחנות באמנות המחול

היבחנות חיצונית - מעשי 50% שאלון 068387	היבחנות פנימית - עיוני 50% שאלון 068283
טכניקה 20% היבטים מעשיים במחול בלט קלאסי ו/או מחול מודרני- עכשווי	
כוריאוגרפיה + נייר עמדה 20% היבטים מעשיים במחול הגשת יצירת מחול מקורית של התלמיד/ה	
נייר עמדה 10% היבטים מעשיים במחול נייר עמדה המלווה את עבודת הכוריאוגרפיה	
תולדות המחול	10% היבטים עיוניים במחול בחינה בכתב
יישומי אנטומיה למחול	5% היבטים עיוניים במחול בחינה בכתב
מוסיקה למחול/פיזיולוגיה ופיזיולוגיה של המאמץ	5% היבטים עיוניים במחול בחינה בכתב *במקרה של בחירה בפיזיולוגיה, יועבר נושא המוזיקה יחד עם תולדות המחול ויערך מבחן משולב.
הערכה חלופית	30% היבטים עיוניים במחול הערכה חלופית במודל לבחירה: ת.מ.י, עבודת חקר, PBL, תלקיט

הציון הסופי של 5 יח"ל ב- "אמנות המחול" הוא ממוצע משוקלל של כל אירועי הערכה הללו עם ציון המגן.
 מידע מפורט לגבי נהלי ההיבחנות ב"תיק הבחינה באמנות המחול תשפ"ד – ראו [כאן](#)

ח.2 בחינות הבגרות במחול – רסיטל במחול מעשי 5 יח"ל סמל שאלון 068588

א. כללי

בחינת הבגרות "רסיטל" במחול היא בחינה מעשית הנותנת הכרה והערכה למאמץ ולהשקעה הרבה בלימודי המחול ולהישגים הגבוהים בתחום.

הבחינה היא לתלמידים הלומדים במסגרת מגמת מחול, אשר אושרה ע"י הפיקוח על החינוך למחול בלבד ועוסקים בלימודי המחול באופן שיטתי ורציף, לאורך שנים.

הבחינה מתקיימת אך ורק בכיתה י"ב במועד אחד ארצי בהתאם לחוזר מנכ"ל לימודי המחול במוסדות

החינוך ראו - [כאן](#)

פירוט דרישות הרסיטל ומידע מפורט לגבי נהלי ההיבחנות מופיע בתיק בחינה "רסיטל" במרחב הפדגוגי- ראו

[כאן](#)

ב. חלוקת מבנה ההיבחנות

1. שיעור בלט קלאסי ברמה של 5 יח"ל – (30% מציון הבחינה)

2. שיעור מחול מודרני ברמה של 5 יח"ל – (30% מציון הבחינה)

3. קטע רפרטואר – (40% מציון הבחינה)

ג. לוח זמנים

את המועמדות ניתן להגיש באמצעות טופס הבקשה ל"בחינת בגרות במחול מעשי-רסיטל" – ראו [כאן](#)

מועד הגשת הטפסים למפמ"ר מחול יתבצע עד לתאריך כ' טבת תשפ"ד, 1.1.24.

הערות או אישורים יישלחו לבתי-הספר.

זימונים לבחינה יישלחו לבתי-הספר עד תחילת חודש פברואר 2023. כחודש לפני מועד הבחינה.

תוצאות המבחן תישלחנה לתחנת קליטת הציונים עד אמצע יולי בכל שנה.

הציונים יועברו לתלמידים באמצעות הנהלת בית-הספר.

במקרה של ביטול, חובה להודיע עד חודש לפני מועד הבחינה.

מועד הבחינה מופיע בטבלת האירועים ויתעדכן כל שנה בתיק הבחינה "רסיטל"

דרישות ביצוע ומידע נוסף קיים בתיק בחינה "רסיטל" במרחב הפדגוגי- ראו [כאן](#)

ט.3 עבודות גמר במחול – 5 יח"ל סמל שאלון 068589

הכנת עבודת גמר באמנות המחול מתאימה לתלמידות. ים הלומדות. ים את המקצוע ברמה מוגברת במגמת מחול (מתמחים ב "אמנות המחול"), במסלול ייעודי שנפתח החל מתשפ"ג וגם לתלמידות. ים שאינם במגמת מחול. תלמידות. ים שאינם במגמת מחול יכולות. ים להגיש עבודת גמר בתחום הזה, בתנאי שיהיו מצויות. ים היטב בתחום אמנות המחול - בזכות פעילותן. ס במערכות בלתי פורמליות : בקונסרבטוריון, באולפן, בלהקה וכו'. מצופה מהן. ס שיהיו מסוגלים להתגבר בכוחות עצמן. ס, על מושגי היסוד הכרוכים בנושאים בתחום הזה ויגיעו לרמה נאותה של שליטה בו.

הסבר מפורט על עבודות הגמר ראו - [כאן](#)

זמני הגשה

- הצעות לעבודת גמר במחול מתגבשות בתחילת כיתה י"א. יש להגיש אותן עד 31.1 בכל שנה.
 - במידה ונדרש תיקון של ההצעה, יש להגישו עד לחודש מקבלת התיקון.
 - תיקונים של הצעות יתקבלו לכל המאוחר עד 15.6 בכל שנה.
 - רק לאחר קבלת אישור להצעה ניתן להתחיל בביצוע עבודת הגמר.
 - את העבודה העיונית/החלק העיוני יש להגיש בכיתה י"א/י"ב (בהתאמה) עד 31.1 בכל שנה.
- *תלמידי מגמת מחול יוסיפו קישור לעבודה הכריאוגרפית המצולמת ע"ג העבודה הכתובה.

מועד הבחינה – הגשת החלק המעשי לתלמידים שאינם במגמת מחול

יש לתעד ולצלם את העבודה הכריאוגרפית באופן מלא ולהעביר לפיקוח על החינוך למחול בתחילת פברואר. הבחינה הארצית של החלק המעשי לשנת תשפ"ד תתקיים ביום רביעי כ"ד באדר ב' תשפ"ד, 3.4.24. ב"תאטרון מחול ענבל" בתל אביב.

מועד הבחינה אינו ניתן לבחירה, לדחייה או לשינוי. הזמנה תשלח לתלמידות ולתלמידים אשר מגישים עבודת גמר משולבת, לאחר הגשת החלק העיוני. המועד יקבע על-פי שיקולי הפיקוח. רשאים להבחן בבחינה המעשית רק תלמידים אשר הגישו את החלק העיוני במועדו.

ט. נהלים והנחיות – דו"ח מבקר המדינה

בהמשך למסקנות הדו"ח, החלטות משרד החינוך הם כדלהלן:

- א. בכל הנוגע לבריאותם הפיזית של התלמידים; נושא התזונה והרגלי האכילה לתלמידים רוקדים נלמד במסגרת תכנית הלימודים בשיעורי אנטומיה יישומית למחול, כפרק חובה!
 - ב. באשר לאישורים רפואיים יש לפעול על פי הנחיות חוזר מנכ"ל לימודי מחול במוסדות החינוך - ראו [כאן](#)
 - ג. הנחיות ברורות מטעם המשרד והפיקוח על החינוך למחול ביחס לנהלים הנדרשים בעת איתור בעיה הנוגעת לבריאותם הנפשית של התלמידים: על המורים להעביר כל בעיה הנצפית לטיפולם של הגורמים המתאימים בבית הספר.
 - ד. המורים מחויבים בהכשרה ובהשתלמויות בנושאים: אורח חיים בריא.
 - ה. הפיקוח על החינוך למחול פרסם מסמך, שאושר על ידי המחלקה המשפטית במשרד החינוך, ובו הנחיות להקמת רצפות מחול תקניות, המותאמות לפעילות המחול של התלמידים ובכך, מונעות פציעות של התלמידים.
- נספח – מבנים וציוד תקני נדרש באתר המפמ"ר - ראו [כאן](#)

י. ימי עיון, ימי שיא, מיזמים מיוחדים ופיתוח מקצועי
1. ימי עיון, ימי שיא ומיזמים מיוחדים - הפיקוח על החינוך למחול

שיתופי פעולה	יעדים	נושא / מועד
שיתוף פעולה יפורסם בהמשך	- מפגש ראשון לרכזים ומורים והצגת אפשרויות ליוזמות חדשות. - חשיפת התכנית השנתית תשפ"ד	יום עיון לפתיחת שנה"ל תשפ"ד מקוון יום ד' 20.9.23
רכזים, מורים ובוחנים	- דיון וחינוך נהלים בנושא בחינות הבגרות המעשיות - דיון בנושא היבחות בעת הוראה ולמידה היברידית - דיון בנוגע להערכת כוריאוגרפיות של עבודות גמר לתלמידות מגמת מחול	יום עיון לרכזים ולבוחני בחינות הבגרות המעשיות מקוון יום ד' 15.11.23
- אגף א' אמוניות - מוזיאון א"י בתל אביב	- קידום רב תחומיות ובינתחומיות באמוניות - יצירה בחללים אלטרנטיביים	פסטיבל "נוכחות" כנס תלמידות. ים יום ג'-ה' 5,6,7.12.23
שיתוף פעולה מפמ"ר קולנוע ומדיה	קידום בינתחומיות : קידום וידאו-דאנס	תחרות קליפ צעיר דצמבר 2023
שיתוף פעולה מחול שלם, ירושלים	- הוראת טכניקה תוך שמירה על אורח חיים בריא של תלמידי המחול במערכת החינוך - הוראה משלבת תיאוריה בהנחיית כוריאוגרפיה - מחול לכל בהשראת מחול מקצועי בבתי ספר יסודיים	יום עיון מחול בין הלאומי לבין לאומי חופשת חנוכה פנים אל פנים יום ג' 12.12.23
צוות הפיקוח על המחול וצוות ההפקה של סמינר הקיבוצים	מצוינות והצטיינות במחול במגמות המחול	בחינת הרסיטל במחול 19,20,21.2.24
- המנהל הדתי - מכללת אורות ישראל	מצוינות במחול במגמות המחול בחמ"ד	כנס מגמות מחול ותחרות ביצוע וכוריאוגרפיה אולפנות חמ"ד מטעם המנהל הדתי מרץ 2024
מפמ"ר וצוות המדריכות	הצטיינות ומצוינות במחול ביסודי - הצגת יצירות מחול נבחרות של מורים בבתי ספר יסודי	כנס עבודות נבחרות לבתי ספר יסודיים "מיצוי ומצויינות" מרץ 2024
- צוות הפיקוח על המחול - תאטרון מחול ענבל	הגשת החלק המעשי של עבודות החקר במחול	בחינה מעשית עבודות גמר יום ד' 3.4.24
סמינר הקיבוצים	קורס מתודיקה לקראת תעודת מדריך.ת מחול	קורס מתודיקה תעודת מדריך.ת מחול שבוע לפני חוה"מ פסח
- מפמ"ר וצוות המדריכות - מרכז סוזן דלל	הצטיינות ומצוינות במחול - הצגת יצירות מחול של מורים ותלמידים מצטיינים במגמות המחול בחט"ע	ערב עבודות נבחרות ותחרות לתלמידים מצטיינים במחול יום א' 5.5.24 רבע וחצי גמר תחרות יום א' 26.5.24 גמר וערב עבודות נבחרות
- עין הוד - ימין אורד	מפגש מסכם של שנת תשפ"ד לרכזים ומורים בשיתוף כפר האמנים עין הוד	יום עיון לסיכום שנה"ל תשפ"ד חופשת הקיץ, פנים אל פנים יום ב' 1.7.24
"מכללת אורות ישראל"	כנס מחול בינלאומי בשיתוף מכללת "אורות ישראל"	כנס בינלאומי במחול ג',ד',ה' 2,3,4.7.24

י. 2. פיתוח מקצועי – הפיקוח על החינוך למחול

תכנית הפיתוח המקצועי לכלל המורים למחול מבוססת על עיקרי תכנית פעילות אגף א' לאמנויות במזכירות הפדגוגית לשנה"ל תשפ"ד. התכנית מכוונת לפיתוח קהילת מורים לומדת ומתחדשת ברוח הזמן, אותה מוביל הפיקוח על החינוך למחול. האפשרויות לפיתוח וקידום מקצועי, עשירות ומגוונות ואלה כוללות למידה מרחוק, למידה עצמאית ומפגשים פנים אל פנים.

שם ההשתלמות	רכזת השתלמות	אופי ההשתלמות וסך השעות
השתלמויות מעשיות בביכורי העיתים: * בלט קלאסי (60 שעות) * מחול מודרני (60 שעות) * חדש!!! כוריאוגרפיה ודרמטורגיה (30 שעות)	אילנה דנגור	30/60 שעות אופק חדש ועוז לתמורה – כולל יום עיון ארצי
קהילת רכזים ארצית תשפ"ד	שירי כץ	30 שעות אופק חדש ועוז לתמורה
קהילת מובילי קהילות	ליאת כרמלי	60 שעות אופק חדש ועוז לתמורה
קהילת מורים ביסודי מחוז דרום	נטע סובול הלפרין אלה סובוטין	60 שעות אופק חדש ועוז לתמורה
קהילת מורים ביסודי במחוז ירושלים ומנח"י	נעמה בן שלמה כוכבית סאסי	60 שעות אופק חדש ועוז לתמורה
קהילת מורים ביסודי במחוז צפון	רוני אדר	60 שעות אופק חדש ועוז לתמורה
קהילת מורות בחמ"ד	אביטל חורש	60 שעות אופק חדש ועוז לתמורה
חדש! נעים בחודשי הקיץ בשיתוף להקת ורטיגו	יפורסם בהמשך	30 שעות אופק חדש ועוז לתמורה
חד פעמי! כנס בינלאומי במחול בשיתוף מכללת אורות ישראל 2,3,4.7.2024	יפורסם בהמשך	30 שעות אופק חדש ועוז לתמורה
מקוון!! קורסים לפיתוח מקצועי מבית המשתלם באופן מלא!		
חדש!!! חינוך מיוחד, מחול ומה שבניהם	שלי אלמוג	30 שעות אופק חדש ועוז לתמורה - מקוון
חדש!!! בינה מלאכותית בשימוש המחול	סיון פלר/שירי לילוס	30 שעות אופק חדש ועוז לתמורה - מקוון
חדש!!! הלומד העצמאי במחול על יסודי – ליווי לעבודות הגמר במחול	סיון פלר/שירי לילוס	30 שעות אופק חדש ועוז לתמורה - מקוון
הכוורת- מיזם למורה הכולל ביסודי	מנטורים שונים מהכוורת	אופק חדש (שעות בהתאם לבחירת המורה עד 30 שעות)

התכנית המלאה תפורסם בהמשך בשולחן מפמ"ר מחול- ראו [כאן](#)

5. בעלי תפקידים במטה ובמחוזות: הפיקוח על החינוך

יא. הפיקוח על החינוך למחול: מפמ"ר וצוות הדרכה

שם	תפקיד	דוא"ל
הילה קובריגרו פנחסי	מפמ"ר מחול	hilap@education.gov.il
שירי לילוס	מדריכה ארצית פדגוגיה דיגיטלית; פיתוח מקצועי	Shiri.lilos@gmail.com
סיון פלר	מדריכה ארצית תחומים עיוניים חטיבה עליונה; עבודות גמר-הצעות; מצבת; תחומים עיוניים חטיבה עליונה; מחול בחטיבות הביניים; פיתוח מקצועי	Dance_educ@education.gov.il
שירי כץ	מדריכה ארצית עבודות גמר הפקה; הדרכת רכזי מגמות מחול; בגריות ומגמות מחול על יסודי; מצבת; פיתוח מקצועי	Dance_educ@education.gov.il
תמי לוטן	מדריכה ארצית רסיטל; פיתוח מקצועי; אירועים ארציים; הדרכה בתחומי הביצוע; סטאז'	Dance_educ@education.gov.il
שלי אלמוג	מדריכה ארצית בתי-ספר יסודיים; קול קורא יסודי; פיתוח מקצועי; כוורת; חומרי הוראה; כנס ארצי	Dance_educ@education.gov.il
כוכבית סאסי	מדריכה ארצית בתי-ספר יסודיים; מחול בחינוך המיוחד; פיתוח מקצועי; כנס ארצי	Dance_educ@education.gov.il
אביטל חורש	מדריכה ארצית חמ"ד	choreshh@gmail.com
מירב שופן	מורה מובילה מחוז דרום	shufanmeirav@gmail.com

יב. אגף אמוניות: בעלי תפקידים כאן